

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๔ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

=====

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสุธน สุนทอง
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ บ้านเลขที่ ๗ ม.๑๑ ต.หนองแปน อ.มัญจาคีรี จ.ขอนแก่น
โทรศัพท์ ๐๙๑-๐๖๔๓๔๕๕๙ Facebook สุธน สุนทอง Line ๐๙๑๐๖๔๓๔๕๕๙
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๑๒
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ ๖
สถานบันการศึกษา การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)
คณะ/สาขาวิชา -
๖. อาชีพปัจจุบัน
☐ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☒ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ ผู้ใหญ่บ้าน บ้านนาจาน ม.๑๑ ต.หนองแปน อ.มัญจาคีรี จ.ขอนแก่น
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๖๐๐,๐๐๐ บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๕

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก ข้าว พืชสมุนไพร พืชผัก
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๔ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
 ๑. การทำนาโยน
 ๒. การปลูกข้าวโพดหลังนา
 ๓. การเลี้ยงโค
 ๔. การปลูกกล้วยหอมทอง
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๓ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - ฐานเรียนรู้ที่ ๑ การปลูกพืชด้วยระบบน้ำหยด
 - ฐานเรียนรู้ที่ ๒ การขยายพันธุ์พืชด้วยการปักชำ
 - ฐานเรียนรู้ที่ ๓ การทำดินเพาะปลูก
๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย
 - ๑) การลดต้นทุนการผลิต
 - ๒) มาตรฐานสินค้าเกษตร / Zoning
 - ๓) บัญชีครัวเรือน

- ๔) การเพิ่มผลผลิต (พืชหลัก)
- ๕) พืชทางเลือกตามความต้องการชุมชน
- ๖) การทำนาโยน

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) เศรษฐกิจพอเพียง
- ๒) เกษตรทฤษฎีใหม่
- ๓) เกษตรผสมผสาน

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๔ หลักสูตร ประกอบด้วย

- ๑) การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า
- ๒) การจัดตั้งองค์กรเกษตรกร / วิสาหกิจชุมชน
- ๓) การทำแผนธุรกิจ
- ๔) ประเด็นอื่น ๆ ที่ชุมชนต้องการ

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การทำนาโยน หรือ การปลูกข้าวแบบโยนกกล้า เป็นวิธีการที่พัฒนาและดัดแปลงจากการทำนาแบบปักดำ โดยใช้ต้นกล้าอายุประมาณ ๑๒-๑๕ วัน โยนลงแปลงนาที่เตรียมไว้อย่างเหมาะสม โดยไม่ต้องใช้แรงงานจำนวนมากเหมือนการปักดำแบบดั้งเดิม วิธีการนี้ช่วยลดภาระงาน ลดต้นทุนแรงงาน และยังส่งเสริมให้ต้นข้าวมีการกระจายตัวดี รากแข็งแรง ส่งผลให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น หลักสูตรนี้ถูกออกแบบโดยอิงจาก ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมผสานกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ถ่ายทอดโดยเกษตรกรต้นแบบที่มีประสบการณ์ตรงในพื้นที่ จัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติจริงในแปลงนา ทำให้ผู้เข้าร่วมสามารถเรียนรู้และนำไปใช้ได้จริงในพื้นที่ของตนเอง เน้นการลดต้นทุนแรงงาน เพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูก และช่วยให้เกษตรกรสามารถบริหารจัดการพื้นที่นาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งมีข้อดีคือ ลดการใช้แรงงาน โดยเฉพาะในช่วงขาดแคลนแรงงานปักดำ ใช้เวลาน้อยกว่าการปักดำแบบดั้งเดิม ลดต้นทุนการผลิต ทั้งด้านแรงงานและค่าใช้จ่ายในการเตรียมแปลง ส่งเสริมการเจริญเติบโตของต้นข้าว ทำให้ข้าวแข็งแรง ต้านทานโรคได้ดี และเหมาะกับพื้นที่นาขนาดเล็กถึงขนาดกลาง

เป้าหมายของหลักสูตรการทำนาโยนใน ศพก. คือ:

- ๑) พัฒนาการความรู้และทักษะของเกษตรกรให้สามารถปลูกข้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒) ลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้
- ๓) ลดการใช้สารเคมีและแรงงาน
- ๔) เพิ่มคุณภาพผลผลิตและส่งเสริมการผลิตแบบยั่งยืน

การทำนาโยนจึงเป็นเทคนิคที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตข้าวในยุคที่แรงงานขาดแคลน และเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่เกษตรกรสามารถนำไปปรับใช้เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ทั้งนี้ หลายศูนย์เรียนรู้ ศพก. ได้นำวิธีการนี้มาถ่ายทอดแก่เกษตรกร เพื่อส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรแบบประหยัดต้นทุนและยั่งยืน

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

การมีส่วนร่วมของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด เป็นกระบวนการสำคัญที่ช่วยให้การวางแผนพัฒนาด้านการเกษตรในระดับพื้นที่ที่มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของแต่ละท้องถิ่น และตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกรในชุมชน โดยศพก. มีบทบาทและแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนอย่างเป็นระบบ ดังต่อไปนี้

๑. การเป็นกลไกหลักในการรวบรวมข้อมูลจากพื้นที่

ศพก. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลด้านการผลิต การตลาด ปัญหา อุปสรรค และความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ได้มาจากการจัดเวทีประชาคม การลงพื้นที่สำรวจ หรือการประสานงานกับกลุ่มเกษตรกรโดยตรง ทั้งนี้ ศพก. จะทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการสะท้อนปัญหาเชิงพื้นที่สู่ระดับนโยบายของจังหวัด และช่วยวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไข

๒. การมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนระดับพื้นที่

เมื่อข้อมูลจากพื้นที่ถูกรวบรวมแล้ว ศพก. จะเข้าร่วมในการประชุมวางแผนระดับอำเภอและจังหวัด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรจังหวัด ปศุสัตว์ ประมง พัฒนาที่ดิน ฯลฯ ศพก. จะเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนาโดยอ้างอิงจากศักยภาพของพื้นที่ เช่น การเลือกพืชหรือสัตว์ที่เหมาะสม การจัดการดินและน้ำ หรือการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร เป็นต้น

๓. การเสนอแผนหรือโครงการที่เหมาะสมกับพื้นที่

จากข้อมูลและการมีส่วนร่วมในเวทีการวางแผน ศพก. จะนำเสนอแผนงานหรือโครงการที่มีความเป็นไปได้และมีศักยภาพในการพัฒนา เช่น การพัฒนาแปลงเรียนรู้ต้นแบบ การอบรมถ่ายทอดความรู้ การสนับสนุนเทคโนโลยีการผลิตที่เหมาะสม หรือการเชื่อมโยงตลาด ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรในพื้นที่

๔. การบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ศพก. ทำงานร่วมกับหน่วยงานราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด เพื่อให้แผนปฏิบัติการที่จัดทำขึ้นมีลักษณะบูรณาการ เช่น การร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการเกษตร การพัฒนาทักษะเกษตรกร การจัดการทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน และการติดตามประเมินผล ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานมีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

๕. การติดตาม ประเมินผล และการเรียนรู้ร่วมกัน

หลังจากแผนปฏิบัติการได้รับการอนุมัติและนำไปสู่การปฏิบัติ ศพก. ยังมีบทบาทในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในพื้นที่ โดยจะทำงานร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อประเมินว่าแผนที่ได้ดำเนินการนั้นสามารถแก้ไขปัญหาได้จริงหรือไม่ และควรมีการปรับปรุงอย่างไรในปัดต่อไป นอกจากนี้ ศพก. ยังสามารถนำผลการดำเนินงานมาใช้เป็นบทเรียนในการพัฒนาต่อเนื่อง หรือเผยแพร่ให้ศูนย์อื่น ๆ ได้นำไปประยุกต์ใช้

๖. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกร

อีกบทบาทหนึ่งของ ศพก. คือการส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในกระบวนการวางแผนและพัฒนา ศพก. จะเป็นผู้นำในชุมชนในการกระตุ้นให้เกษตรกรมีความตื่นตัว กล้าคิด กล้า

แสดงความเห็น และเสนอแนวทางการพัฒนาด้วยตนเอง ซึ่งจะช่วยให้แผนที่จัดทำขึ้นเกิดจากความต้องการที่แท้จริง และสามารถสร้างความยั่งยืนในระยะยาว

การมีส่วนร่วมของ ศพก. ในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดย ศพก. ทำหน้าที่เป็นกลไกเชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรในพื้นที่กับหน่วยงานภาครัฐในระดับนโยบาย ช่วยรวบรวมข้อมูล เสนอแนวทางการพัฒนา และติดตามประเมินผลอย่างใกล้ชิด แนวทางการมีส่วนร่วมดังกล่าวจะทำให้การวางแผนมีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่จริง และช่วยให้การพัฒนาเกษตรกรรมในระดับจังหวัดเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืนต่อไป

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรก็ตาม ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เป็นกระบวนการวางแผนพัฒนาการเกษตรในระดับพื้นที่ที่มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาเกษตรกรให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต พึ่งพาตนเองได้ และเชื่อมโยงกับตลาดอย่างยั่งยืน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ การเกษตร ผู้นำชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีขั้นตอนและแนวทางในการจัดทำแผนฯ ดังนี้

ขั้นตอนการจัดทำแผนปฏิบัติการ ศพก.

ขั้นตอนที่ ๑: การวิเคราะห์สถานการณ์พื้นที่

- ศพก. และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกันเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์การผลิตของเกษตรกร เช่น ปริมาณผลผลิต ต้นทุน ปัญหาโรคแมลง การจัดการน้ำ ฯลฯ
- ใช้แบบสอบถาม เวทีประชาคม หรือการสัมภาษณ์กลุ่มย่อยกับเกษตรกร

ขั้นตอนที่ ๒: การจัดเวทีระดมความคิดเห็น

- จัดเวทีประชาคมเพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่ ศพก. มีโอกาสเสนอความคิดเห็น ปัญหา และความต้องการ
- ดึงความเห็นจากผู้นำเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน สหกรณ์ ผู้นำท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ

ขั้นตอนที่ ๓: การประชุมร่วมวางแผน

- จัดประชุมระหว่างเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด ตัวแทน ศพก. เกษตรกร ต้นแบบ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันออกแบบ “แผนปฏิบัติการ ศพก.” อย่างเป็นระบบ
- มีการกำหนด เป้าหมาย กิจกรรม งบประมาณ และ ผู้รับผิดชอบ อย่างชัดเจน

ขั้นตอนที่ ๔: การจัดทำเอกสารแผน

- รวบรวมข้อมูลและกิจกรรมต่างๆ ที่ได้ออกแบบไว้ ลงในเอกสารแผนปฏิบัติการ แบ่งเป็น
 - บทวิเคราะห์สถานการณ์พื้นที่
 - แผนกิจกรรมของ ศพก.
 - กิจกรรมการเรียนรู้/ถ่ายทอดเทคโนโลยี
 - แผนการใช้ทรัพยากรและงบประมาณ
 - กลไกติดตามและประเมินผล

ขั้นตอนที่ ๕: เสนอแผนเข้าสู่คณะกรรมการระดับจังหวัด

- นำเสนอแผนต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด เพื่อให้พิจารณาบรรจุไว้ใน “แผนบูรณาการระดับจังหวัด”
- ประสานกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อเสริมงบประมาณ หรือบูรณาการแผนร่วมกัน

ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการ ศพก.

กลุ่มผู้มีส่วนร่วม	บทบาทในการจัดทำแผน
เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอ	ให้ข้อมูลเชิงนโยบาย ประสานหน่วยงาน และกำกับทิศทางแผน
ผู้นำเกษตรกร/เกษตรกรต้นแบบในศพก.	เสนอปัญหา ความต้องการ และแนวทางที่เหมาะสม
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น พัฒนาที่ดิน ปศุสัตว์ ประมง	ร่วมออกแบบกิจกรรมและสนับสนุนทรัพยากร
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	สนับสนุนงบประมาณ หรือบูรณาการโครงการพัฒนาท้องถิ่น
เครือข่ายเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน	เชื่อมโยงกิจกรรมการเรียนรู้และตลาด
ภาคเอกชน (ถ้ามี)	สนับสนุนองค์ความรู้ เทคโนโลยี หรือช่องทางการตลาด

การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการดำเนินงานของ ศพก. เป็นกระบวนการที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาภาคเกษตรในระดับพื้นที่อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน โดยมีการวิเคราะห์ข้อมูลจริงจากพื้นที่ การมีส่วนร่วมของเกษตรกรและหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ และการออกแบบกิจกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของชุมชน แผนดังกล่าวไม่เพียงเป็นเครื่องมือในการพัฒนา แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการบูรณาการงานภาครัฐให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมต่อเกษตรกรในระดับพื้นที่

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แร่งบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

แรงบันดาลใจสำคัญของ นายสุธน สุนทอง เกษตรกรต้นแบบ ศพก.หลัก อ.มัญจาคีรี มาจากความต้องการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และทำการเกษตรอย่างยั่งยืน เนื่องจากเดิมทีการเกษตรในพื้นที่มักอิงตามภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือทำตามกันมาโดยไม่มีหลักวิชาการรองรับ ส่งผลให้บางปีประสบปัญหาผลผลิตต่ำ ต้นทุนสูง และรายได้ไม่แน่นอน จุดเปลี่ยนเกิดขึ้นเมื่อเกษตรกรต้นแบบเริ่ม เข้าร่วมการอบรมและศึกษาดูงานผ่านเครือข่ายของกรมส่งเสริมการเกษตร รวมถึงการได้เห็นตัวอย่างความสำเร็จจากพื้นที่อื่น ทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการใช้เทคโนโลยีและความรู้ทางวิชาการสามารถทำให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น จึงเริ่มต้นทดลองนำเทคโนโลยี เช่น การปรับปรุงดินตามค่าวิเคราะห์ดิน การให้น้ำแบบประหยัด การปลูกพืชแบบแม่นยำ (Precision Agriculture) รวมถึงการใช้แอปพลิเคชันวางแผนการผลิต มาปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง ผลลัพธ์ที่ตามมาคือ ผลผลิตดีขึ้น ต้นทุนลดลง และคุณภาพสินค้าเกษตรเพิ่มสูงขึ้น สามารถต่อยอดเป็นแหล่งเรียนรู้ในรูปแบบ "แปลงต้นแบบ" ที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ และกลายเป็นต้นแบบของการปรับเปลี่ยนสู่เกษตรสมัยใหม่ภายใต้แนวทางของ "ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)" ได้อย่างชัดเจน

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ในการทำการเกษตรแบบดั้งเดิม เกษตรกรต้องเผชิญกับหลายปัญหาและข้อจำกัดที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิต รายได้ และคุณภาพชีวิต ปัญหาเหล่านี้กลายเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เกษตรกรต้องหันมาพัฒนาการผลิตโดยใช้ หลักวิชาการและเทคโนโลยีนวัตกรรม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความมั่นคงในการประกอบอาชีพได้แก่

- ผลผลิตต่ำและไม่แน่นอน

เนื่องจากใช้วิธีการเดิมซึ่งไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป เช่น การใช้เมล็ดพันธุ์ไม่คัดเลือก การใส่ปุ๋ยแบบไม่รู้ปริมาณธาตุอาหารในดิน หรือการควบคุมศัตรูพืชที่ไม่ได้ผล จึงต้องใช้ความรู้ทางวิชาการเพื่อปรับปรุงกระบวนการผลิตให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

- ต้นทุนการผลิตสูง แต่ผลตอบแทนต่ำ

ปัญหาค่าใช้จ่ายสูงในเรื่องปุ๋ย ยา และแรงงาน กลายเป็นภาระของเกษตรกร การนำเทคโนโลยี เช่น การใช้ระบบน้ำอัตโนมัติ โดรนพ่นยา หรือเครื่องจักรกลทางการเกษตรมาช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน จึงเป็นทางเลือกที่จำเป็น

- การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

ภัยแล้ง น้ำท่วม และอุณหภูมิที่แปรปรวนส่งผลโดยตรงต่อผลผลิต การใช้เทคโนโลยี เช่น ระบบตรวจวัดสภาพอากาศ อุปกรณ์เซนเซอร์ในไร่ นา และการวางแผนการปลูกตามข้อมูลภูมิอากาศ เป็นสิ่งที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถปรับตัวได้ทันทั่วทั้งที่

- ขาดแรงงานภาคเกษตรรุ่นใหม่

ปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ไม่สนใจการทำเกษตรแบบเดิม การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ เช่น สมาร์ทฟาร์ม หรือระบบควบคุมอัตโนมัติ จึงช่วยให้เกษตรกรกลายเป็นอาชีพที่ทันสมัยและน่าสนใจมากขึ้น

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาทศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

การดำเนินกิจกรรมทางการเกษตรภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) โดยเฉพาะในพื้นที่ อ.มัญจาคีรี ได้มีการนำหลักวิชาการและนวัตกรรม/เทคโนโลยีการเกษตรมาปรับใช้ในหลายด้านอย่างเป็นระบบ ช่วยให้เกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน ทั้งในด้านการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างความมั่นคงทางอาชีพให้แก่เกษตรกร โดยศพก. ยังทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้เหล่านี้ให้กับเกษตรกรรายอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การเกษตรมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีการดำเนินการดังนี้

๑.๑) การลดปัญหาเรื่องดิน มีการใช้หลักวิชาการด้านการวิเคราะห์ดินก่อนปลูก เพื่อให้ทราบค่าความอุดมสมบูรณ์ของดิน แล้วจึงวางแผนการปรับปรุงดินด้วยอินทรีย์วัตถุ เช่น ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ หรือปุ๋ยพืชสด เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างไม่จำเป็น

๑.๒) การจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ติดตั้งระบบน้ำหยดหรือสปริงเกอร์ควบคุมด้วยระบบอัตโนมัติ เพื่อลดการใช้น้ำในปริมาณมากและลดต้นทุนแรงงาน ใช้เซ็นเซอร์วัดความชื้นในดินเพื่อตัดสินใจเปิด-ปิดน้ำตามความเหมาะสม ทำให้พืชได้รับน้ำอย่างเพียงพอและลดปัญหาน้ำท่วมขังหรือขาดน้ำ

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การนำ BCG Model มาประยุกต์ใช้ใน ศพก.เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม ที่จะพัฒนาเศรษฐกิจ ๓ มิติไปพร้อมกัน ได้แก่ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bioeconomy) ระบบเศรษฐกิจชีวภาพ มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรชีวภาพเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยเน้นการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง เชื่อมโยงกับ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) คำนึงถึงการนำวัสดุต่าง ๆ กลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด และทั้ง ๒ เศรษฐกิจนี้ อยู่ภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ซึ่งเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ได้มุ่งเน้นเพียงการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ต้องพัฒนาควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคมและการรักษาสิ่งแวดล้อมได้อย่างสมดุลให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืนไปพร้อมกัน โดยเปลี่ยนข้อได้เปรียบที่ไทยมีจากความหลากหลายทางชีวภาพและวัฒนธรรม ให้เป็นความสามารถในการแข่งขันด้วยนวัตกรรม เพื่อให้เกิดเศรษฐกิจ BCG ที่เติบโต แข่งขันได้ในระดับโลก เกิดการกระจายรายได้ลงสู่ชุมชน ลดความเหลื่อมล้ำ ชุมชนเข้มแข็ง มีความเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านอาหารต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ คือ การทำการเกษตรที่อ้างอิงข้อมูลและกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้สามารถวางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตรงกับความต้องการของพืช ประหยัดต้นทุน และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หนึ่งในหลักสำคัญที่เกษตรกรควรนำไปใช้คือ การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ซึ่งเป็นการจัดการธาตุอาหารพืชอย่างเหมาะสม โดยมีขั้นตอนและวิธีการดังนี้

ขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ขั้นตอนที่ ๑ การเก็บตัวอย่างดินเพื่อวิเคราะห์

➤ จุดประสงค์

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริงของคุณสมบัติของดิน เช่น ความเป็นกรด-ด่าง (pH), ปริมาณธาตุอาหารหลัก (N, P, K), สภาพอินทรีย์วัตถุ ฯลฯ

➤ วิธีการเก็บดิน

๑. แบ่งแปลงเพาะปลูกเป็นแปลงย่อย ๆ ที่มีลักษณะดินและการเพาะปลูกใกล้เคียงกัน
๒. ใช้จอบหรือเหล็กเจาะดินลึกประมาณ ๑๕-๒๐ ซม. สำหรับพืชไร่ หรือ ๐-๕ ซม. สำหรับพืชผัก
๓. เก็บดินจากแต่ละจุดย่อยในแปลงประมาณ ๑๐-๑๕ จุด
๔. รวมดินทั้งหมดแล้วคลุกเคล้าให้เข้ากัน
๕. ตากดินให้แห้งในที่ร่ม บดให้ละเอียด แล้วใส่ถุงพร้อมติดป้ายชื่อแปลง/ชนิดพืชที่ปลูก
๖. ส่งตัวอย่างดินไปยังหน่วยงานที่รับวิเคราะห์ เช่น ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร, กรมพัฒนาที่ดิน

ขั้นตอนที่ ๒ การแปลผลการวิเคราะห์ดิน

เมื่อได้รับผลการวิเคราะห์ดิน จะมีข้อมูลเช่น:

- ค่าความเป็นกรด-ด่าง (pH)
- ปริมาณธาตุอาหารหลัก (N, P, K)
- ปริมาณอินทรีย์วัตถุ
- ความสามารถในการแลกเปลี่ยนแคตไอออน (CEC)

➤ วิธีการแปลผล

- ใช้คู่มือคำแนะนำปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินของกรมพัฒนาที่ดิน หรือคำแนะนำจากนักวิชาการเกษตร
- วิเคราะห์ว่า ดินมีธาตุอาหารใด "มาก", "พอใช้", หรือ "ต่ำ" แล้วกำหนดสูตรและปริมาณปุ๋ยที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดสูตรและปริมาณปุ๋ย

➤ หลักการกำหนดปุ๋ย

- ใช้ข้อมูลค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับ ความต้องการธาตุอาหารของพืชแต่ละชนิด
- หากดินมีฟอสฟอรัส (P) ต่ำ → ต้องเสริมปุ๋ยที่มีฟอสฟอรัสสูง เช่น ๑๕-๑๕-๑๕ หรือ ๑๖-๒๐-๐
- หากดินมีโพแทสเซียม (K) ต่ำ → ใช้ปุ๋ยเช่น ๑๓-๑๓-๒๑ หรือเพิ่มโพแทสเซียมคลอไรด์

➤ ตัวอย่าง:

ผลวิเคราะห์บอกว่า

- pH = ๕.๐ → ดินเป็นกรด ควรปรับปรุงด้วยปูนโดโลไมต์
- P = ต่ำ → เสริมด้วยปุ๋ยฟอสเฟต
- K = พอใช้ → เสริมเล็กน้อย

สูตรปุ๋ยแนะนำ: ๑๖-๒๐-๐ อัตรา ๕๐ กก./ไร่ + โพแทสเซียมคลอไรด์ ๑๐ กก./ไร่ + ปูนโดโลไมต์ ๒๐๐ กก./ไร่

ขั้นตอนที่ ๔ การใช้ปุ๋ยอย่างถูกวิธี (๕ ถูก)

๑. ถูกสูตร: ตามที่ผลวิเคราะห์แนะนำ
๒. ถูกอัตรา: ไม่มากหรือน้อยเกินไป
๓. ถูกเวลา: ใส่ในช่วงที่พืชต้องการ เช่น ช่วงแตกใบอ่อน หรือสร้างผล
๔. ถูกวิธี: โรยรอบทรงพุ่ม ฝังกลบ หรือผสมน้ำรด ขึ้นอยู่กับชนิดพืช
๕. ถูกชนิดพืช: พืชต่างชนิดต้องการปุ๋ยต่างกัน เช่น ข้าวโพดต้องการ N มากกว่าไม้ผล

ขั้นตอนที่ ๕ การติดตามผลและปรับปรุง

- สังเกตการเจริญเติบโตของพืช เช่น สีใบ ความสูง การติดดอก ออกผล
- หากยังพบอาการขาดธาตุอาหาร → ควรพิจารณาเสริมด้วยปุ๋ยทางใบ หรือปรับอัตราปุ๋ยในรอบถัดไป
- เก็บผลผลิต/รายได้ เพื่อนำมาวิเคราะห์ต้นทุน-กำไร และใช้ปรับแผนในฤดูต่อไป

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๔.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๑.๑)ข้าว..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑๐-๐-๐.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๒)พืชผัก..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐-๑-๐.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๓)กล้วยหอมทอง..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑-๐-๐.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๔)ข้าวโพดหวาน..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑-๐-๐.....(ไร่-งาน-วา)
- ๑.๕)หน่อไม้..... พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐-๑-๐.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๒.๑)จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๒.๒)จำนวน.....(หน่วย.....)
- ๒.๓)จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๒.....ชนิด ประกอบด้วย

- ๓.๑)โค.....จำนวน.....๑๐.....(ตัว)

๓.๒)ไก่..... จำนวน.....๒๐..... (ตัว)

๓.๓) จำนวน..... (ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๑.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑)พืชสมุนไพร(กัญชา).... จำนวน.....๑.....(หน่วย...งาน...)

๔.๒) จำนวน.....(หน่วย.....)

๔.๓) จำนวน.....(หน่วย.....)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)พันธุ์ข้าว..... เป็นเงิน.....๓๐๐.....บาท/ไร่

๑.๒)ค่าปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์..... เป็นเงิน..... ๑,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑.๓)ค่าจ้างไถพรวน เตรียมดิน..... เป็นเงิน..... ๘๐๐.....บาท/ไร่

๑.๔)ค่ายา/สารเคมี..... เป็นเงิน..... ๔๐๐.....บาท/ไร่

๑.๕)ค่าเกี่ยวข้าวและขนส่ง..... เป็นเงิน..... ๗๐๐.....บาท/ไร่

รวมต้นทุนการผลิต ๓,๒๐๐.....บาท/ไร่

รายได้ ๗,๐๐๐.....บาท/ไร่

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....พืชผัก....ข้าวโพดฝักสด.....

เฉลี่ยรายได้วันละ.....๓๐๐.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....พืชผัก.....พืชสมุนไพร.....หน่อไม้.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....๘๐๐.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....พืชผัก.....พืชสมุนไพร.....หน่อไม้.....ไก่.....

เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....๗,๐๐๐.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ข้าว.....โค.....

เฉลี่ยรายได้ปีละ.....๓๕๐,๐๐๐.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

ประโยชน์ต่อตนเอง

๑.ลดต้นทุน เพิ่มรายได้

๒.ลดแรงงานและเวลาในการดูแลพืช

๓.มีคุณภาพชีวิตดีขึ้น และมีเวลาวางแผนการผลิตมากขึ้น

๔.ลดความเสี่ยงจากโรคพืชและแมลงศัตรูพืช

ประโยชน์ต่อเกษตรกรรายอื่น

๑.มีการเรียนรู้ร่วมกันและนำเทคโนโลยีไปต่อยอด

๒.ศพก. เป็นศูนย์กลางในการถ่ายทอดความรู้และนวัตกรรม

๓.เกษตรกรใกล้เคียงเริ่มนำแนวทางไปปรับใช้ เช่น ระบบน้ำหยด

ประโยชน์ต่อชุมชน

- ๑.ลดการใช้สารเคมี ทำให้สิ่งแวดล้อมดีขึ้น
- ๒.ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการจำหน่ายผลผลิตที่มีคุณภาพ
- ๓.เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรในการวางแผนการตลาดร่วมกัน
- ๔.ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่อย่างยั่งยืน

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

- ๑. ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง (เกษตรกรต้นแบบ/ผู้ปรับใช้นวัตกรรม)
 - ๑.๑ สามารถลดต้นทุนการผลิต เช่น ค่าปุ๋ย ค่าแรง ค่ายา
 - ๑.๒ เพิ่มผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ได้อย่างเห็นได้ชัด เช่น จาก ๖๐๐ กก./ไร่ เป็น ๘๐๐ กก./ไร่
 - ๑.๓ ลดความเหนื่อยล้า ใช้แรงงานน้อยลง มีเวลาจัดการงานอย่างมีประสิทธิภาพ
 - ๑.๔ มีรายได้เพิ่มขึ้น มีเงินเก็บ และสามารถลงทุนพัฒนาต่อเนื่องได้
 - ๑.๕ เกิดความภาคภูมิใจที่สามารถพัฒนาวิธีทำเกษตรของตนให้ทันสมัยและยั่งยืน
- ๒. ประโยชน์ที่เกิดกับเกษตรกรรายอื่น
 - ๒.๑ เป็นตัวอย่างให้เกษตรกรรายอื่นเรียนรู้และปรับใช้ตาม
 - ๒.๒ เกษตรกรในชุมชนสามารถลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตได้เช่นกัน
 - ๒.๓ มีการรวมกลุ่มผลิตอย่างเป็นระบบ เช่น กลุ่มข้าว GAP, กลุ่มผลิตผักปลอดสาร
 - ๒.๔ เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนหรือการสนับสนุนจากภาครัฐ
- ๓. ประโยชน์ที่เกิดกับชุมชน
 - ๓.๑ เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกันในชุมชน มีการถ่ายทอดต่อรุ่นสู่รุ่น
 - ๓.๒ ชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ลดการย้ายถิ่นฐานของแรงงาน
 - ๓.๓ เกิดการสร้างงาน เช่น ธุรกิจรับพ่นยาโดรน ธุรกิจให้เช่าเครื่องมือการเกษตร
 - ๓.๔ ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากและความมั่นคงทางอาหารในพื้นที่
 - ๓.๕ ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น ลดการใช้สารเคมี ลดน้ำเสียจากการเกษตร

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

การปรับใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการทำการเกษตร ไม่ได้ช่วยเพียงแค่เพิ่มผลผลิตหรือลดต้นทุน แต่ยังมีส่วนสำคัญในการช่วย รักษาสิ่งแวดล้อม และ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ในพื้นที่แปลงเกษตรของตนเอง รวมถึงส่งผลดีต่อชุมชนโดยรอบอย่างยั่งยืน มีรายละเอียดดังนี้

๑) การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

- ลดการใส่ปุ๋ยเกินความจำเป็น → ป้องกันการสะสมของสารเคมีในดินและแหล่งน้ำ
- ช่วยรักษาสมดุลของจุลินทรีย์ในดิน ทำให้ดินมีชีวิต ไม่เสื่อมโทรมเร็ว

๒) การใช้น้ำแบบประหยัด เช่น ระบบน้ำหยด

- ช่วยประหยัดน้ำมากกว่า ๔๐-๖๐% เมื่อเทียบกับการรดน้ำแบบเดิม

- ลดการชะล้างสารเคมีหรือปุ๋ยออกนอกแปลง ส่งผลดีต่อคุณภาพน้ำใต้ดิน

๓) การใช้โดรนพ่นปุ๋ยหรือสารชีวภัณฑ์

- ใช้ปุ๋ย/สารชีวภาพได้ในปริมาณน้อย แต่ครอบคลุมพื้นที่มาก
- ลดการใช้สารเคมีและลดการฟุ้งกระจายสู่สิ่งแวดล้อมและผู้คนรอบข้าง
- ปลอดภัยกับแมลงที่เป็นประโยชน์ เช่น ผึ้ง และแมลงผสมเกสร

๔) การใช้สารชีวภัณฑ์แทนสารเคมี

- เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา บาซิลลัส หรือจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง
- ลดการตกค้างของสารพิษในดิน พืช และแหล่งน้ำธรรมชาติ
- ส่งเสริมระบบนิเวศที่สมดุลในพื้นที่เกษตร

๕) การปลูกพืชแบบหลากหลาย/หมุนเวียน

- ช่วยลดการใช้ปุ๋ยและยาฆ่าซาก
- เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ช่วยฟื้นฟูหน้าดิน
- ลดโรคและแมลงศัตรูพืชโดยธรรมชาติ

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

การดำเนินกิจกรรมภายในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ไม่เพียงแต่มีเป้าหมายในการส่งเสริมองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรในการเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุน หรือสร้างรายได้ที่มั่นคงเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในด้าน การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในพื้นที่เกษตรกรรมและชุมชนรอบข้าง โดยสามารถสรุปได้ดังนี้

๑. การอนุรักษ์ดิน

กิจกรรมต่าง ๆ ใน ศพก. มักส่งเสริมให้เกษตรกรใช้แนวทางอนุรักษ์ดิน เช่น

- การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ทำให้ใส่ปุ๋ยเท่าที่จำเป็น ลดการสะสมของสารเคมีในดิน
- การปลูกพืชคลุมดิน หรือการปลูกพืชหมุนเวียน ช่วยลดการชะล้างหน้าดินและเพิ่มอินทรีย์วัตถุ
- การทำปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยคอกใช้เองในศูนย์ ช่วยฟื้นฟูโครงสร้างดินให้มีชีวิตและอุ้มน้ำได้ดี

๒. การอนุรักษ์น้ำ

- การส่งเสริมให้ใช้ระบบน้ำหยด หรือสปริงเกอร์ ช่วยใช้น้ำอย่างประหยัด ลดการใช้น้ำเกินความจำเป็น
- การเก็บน้ำฝนไว้ใช้ในฤดูแล้ง หรือการทำฝายชะลอน้ำในพื้นที่ ช่วยเพิ่มปริมาณน้ำใต้ดิน
- ลดการปนเปื้อนของแหล่งน้ำ ด้วยการลดการใช้สารเคมีหรือเปลี่ยนมาใช้สารชีวภาพในการควบคุมโรคและแมลง

๓. การอนุรักษ์อากาศและลดมลพิษ

- การเลิกเผาตอซัง/เศษวัชพืชในศูนย์ เปลี่ยนเป็นการไถกลบและใช้ทำปุ๋ยอินทรีย์ ลดฝุ่นควันและ PM๒.๕
- การลดการใช้เครื่องยนต์โดยเปลี่ยนมาใช้เทคโนโลยี เช่น โดรนเกษตร ช่วยลดการปล่อยควันเสีย
- ปลูกต้นไม้หรือไม้ยืนต้นรอบแปลง เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวและดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์

๔. การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

- สนับสนุนการปลูกพืชหลายชนิด (พืชผสมผสาน) ไม่ปลูกพืชเชิงเดี่ยวเพียงชนิดเดียว
- มีการอนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมืองหรือพันธุ์พืชท้องถิ่นไว้ในแปลงเรียนรู้

- ส่งเสริมให้ใช้ศัตรูธรรมชาติ หรือแมลงที่เป็นประโยชน์ในการควบคุมโรคแมลงศัตรูพืช
๕. การเป็นแหล่งเรียนรู้การเกษตรที่ยั่งยืน
- ศพก. ทำหน้าที่เป็นต้นแบบของการทำเกษตรที่ "อยู่ร่วมกับธรรมชาติ" ได้อย่างสมดุล
 - เกษตรกรในชุมชนเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง แล้วนำไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง
 - เกิดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ผ่านกิจกรรมของศูนย์อย่างต่อเนื่อง

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ศพก. มีความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่ในระดับลุ่มน้ำหรือชุมชนได้อย่างชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นด้านสภาพภูมิประเทศ สภาพภูมิอากาศ ประเภทของดิน ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ หรือระบบน้ำในชุมชน ซึ่งนำไปสู่การกำหนดแนวทางการผลิตที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ เช่น การแนะนำให้ปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพดินหรือฤดูกาล และการเลือกใช้เทคโนโลยีการเกษตรที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่นั้น ๆ นอกจากนี้ ศพก. ยังมีข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าเกษตรหลักของชุมชน เช่น ข้าว ผัก ผลไม้ ไม้ผล ไม้ยืนต้น หรือปศุสัตว์ รวมถึงข้อมูลต้นทุนการผลิต ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ราคาจำหน่าย และปัญหาอุปสรรคในการผลิตของแต่ละชนิด จึงสามารถให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่มาศึกษาดูงาน หรือร่วมกิจกรรมในศูนย์ได้อย่างถูกต้องและเป็นรูปธรรม ยิ่งไปกว่านั้น ศพก. ยังมีฐานข้อมูลเกษตรกรในพื้นที่ที่ชัดเจน เช่น รายชื่อกลุ่มเกษตรกร กลุ่มอาชีพ พื้นที่เพาะปลูก ลักษณะการใช้ที่ดิน และข้อมูลการใช้น้ำในการเกษตร ซึ่งช่วยสนับสนุนการวางแผนพัฒนาเกษตรกรรมในชุมชนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การพัฒนาพื้นที่เกษตรในแนวทางที่สอดคล้องกับศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติและวิถีชีวิตของคนในชุมชนอย่างแท้จริง

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ศพก. ได้ทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้หลักด้านการเกษตรของชุมชน โดยเปิดเป็น จุดอบรมและศึกษาดูงาน ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่และผู้สนใจทั่วไปอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าเกษตรตามศักยภาพของพื้นที่ เช่น การปลูกข้าว การปลูกพืชผัก การใช้สารชีวภัณฑ์ การทำปุ๋ยอินทรีย์ การวิเคราะห์ดิน การใช้น้ำอย่างประหยัด และการใช้เทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ เป็นต้น นอกจากนี้ เจ้าของแปลง ศพก. หรือคณะทำงานประจำศูนย์ ยังทำหน้าที่เป็น วิทยากรในการถ่ายทอดองค์ความรู้ จากประสบการณ์ตรง โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เห็นผลจริงจากการปฏิบัติในแปลงเรียนรู้ เช่น การสาธิตการทำปุ๋ยหมัก การใช้โดรนเกษตร การวิเคราะห์ดินเบื้องต้น หรือการบริหารจัดการต้นทุนการผลิต ซึ่งทำให้ผู้เข้าร่วมสามารถนำความรู้กลับไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนได้ทันที นอกจากนี้ ศพก. ยังได้ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาในการจัดอบรมและกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกศูนย์ เช่น การร่วมเป็นวิทยากรในเวทีประชาคม การฝึกอบรมเกษตรกรรุ่นใหม่ หรือการจัดนิทรรศการในงานเกษตรระดับอำเภอ/จังหวัด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของ ศพก. ในการเป็นศูนย์กลางถ่ายทอดความรู้เกษตรครบวงจรที่เข้มแข็งและเป็นที่ยอมรับของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

ศพก. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการให้คำปรึกษาและช่วยเหลือเกษตรกรในพื้นที่อย่างใกล้ชิด โดยมีบทบาทสำคัญในการ รับฟังปัญหา ให้คำแนะนำ และร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาทางการเกษตร ที่เกิดขึ้นในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านการผลิต เช่น ดินเสื่อมสภาพ ผลผลิตลดลง โรคและแมลงศัตรูพืช หรือ แม้กระทั่งปัญหาด้านการตลาด การขาดแคลนน้ำ และต้นทุนการผลิตที่สูง เจ้าหน้าที่หรือคณะทำงาน ศพก. รวมถึง เกษตรกรต้นแบบ จะให้บริการเป็น “ที่ปรึกษาใกล้บ้าน” แก่เกษตรกรในชุมชน โดยเปิดรับคำถามหรือข้อร้องเรียน ต่าง ๆ ทั้งทางตรง (เช่น เดินทางมาที่ศูนย์) และทางอ้อม (เช่น ผ่านกลุ่มไลน์ กลุ่มเฟซบุ๊กของชุมชน) พร้อม ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ/จังหวัด สถานีพัฒนาที่ดิน หรือหน่วยงานวิจัย เพื่อนำผู้เชี่ยวชาญมาช่วยวิเคราะห์ปัญหาและแนะนำวิธีการแก้ไขที่เหมาะสม

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

ศพก. ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการ ให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรและองค์ความรู้ทางวิชาการ แก่ เกษตรกรในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยมีการรวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ อาทิ ข่าวสารเกี่ยวกับ สถานการณ์การผลิตพืช/สัตว์ แนวโน้มราคาสินค้าเกษตร ประกาศแจ้งเตือนภัยธรรมชาติ การระบาดของศัตรูพืช รวมถึงนโยบายหรือโครงการสนับสนุนจากภาครัฐที่เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ ภายใน ศพก. มีการจัดเตรียม เอกสารวิชาการ แผ่นพับ สื่อโปสเตอร์ นิทรรศการ และสื่อดิจิทัล เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้ามาศึกษาค้นคว้าได้ ด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่หรือเกษตรกรต้นแบบที่สามารถให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับปรุง กระบวนการผลิต การเลือกใช้พันธุ์พืชที่เหมาะสม การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การจัดการน้ำอย่างประหยัด และเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ที่เหมาะสมกับพื้นที่

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรใน ชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไป ปฏิบัติอย่างไร)

ศพก. มีบทบาทสำคัญในการ ถ่ายทอดและขยายผลองค์ความรู้ทางการเกษตร สู่เกษตรกรใน พื้นที่และนอกพื้นที่อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลากหลายช่องทางในการกระจายความรู้ ไม่ว่าจะเป็นการอบรม ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การจัดเวทีเรียนรู้ การสาธิตในแปลงจริง การให้คำปรึกษาแบบตัวต่อตัว รวมถึงการใช้ ช่องทางออนไลน์ เช่น กลุ่มไลน์ เฟซบุ๊ก และยูทูบ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้สู่กลุ่มเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วและ ครอบคลุม ในพื้นที่ ศพก. ได้จัดกิจกรรม **แปลงเรียนรู้และแปลงสาธิต** ที่เปิดให้เกษตรกรในชุมชนเข้ามาเรียนรู้ ตลอดทั้งปี เช่น แปลงเรียนรู้การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปลูกพืชแบบลดต้นทุน การทำเกษตรอินทรีย์ การใช้ สารชีวภัณฑ์แทนสารเคมี การจัดการน้ำอย่างประหยัด ซึ่งเกษตรกรสามารถเรียนรู้จากของจริงและเห็นผลลัพธ์จาก แปลงตัวอย่างได้โดยตรง

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

ศพก. เป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมพัฒนางานเกษตรในพื้นที่โดยการประสานความร่วมมือกับทั้ง เกษตรกรในชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงองค์กรชุมชนอื่น ๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาและขับเคลื่อน งานส่งเสริมการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ในระดับชุมชน ศพก. เปิด โอกาสให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดเป้าหมาย และติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ผ่านการ จัดเวทีประชุมกลุ่มหรือการทำงานร่วมกันในรูปแบบของคณะกรรมการ หรือกลุ่มย่อย ซึ่งช่วยให้เกิดความรู้สึกร่วม เป็น เจ้าของ และส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน นอกจากนี้ ศพก. ยังทำงานร่วมกับหน่วยงานส่งเสริมการเกษตร เช่น

สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ สถานีพัฒนาที่ดิน ศูนย์วิจัยพืชสวน หรือหน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมอบรม ถ่ายทอดเทคโนโลยี สนับสนุนเมล็ดพันธุ์ ปัจจัยการผลิต และให้คำปรึกษาเชิงลึก รวมถึงประสานงานเพื่อรับงบประมาณหรือโครงการพัฒนาต่าง ๆ มาส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

ในฐานะประธานคณะกรรมการ ศพก. มีบทบาทสำคัญในการกำกับดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์ให้เป็นไปตามเป้าหมายและนโยบายที่กำหนด โดยบทบาทหลักประกอบด้วย

๑. การวางแผนและกำหนดทิศทางการดำเนินงานประธานมีหน้าที่ในการนำคณะกรรมการร่วมกันวางแผนการพัฒนาและจัดทำแผนปฏิบัติการของศูนย์ เพื่อส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของเกษตรกร

๒. การบริหารจัดการและประสานงาน ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ สถานีพัฒนาที่ดิน และองค์กรภาคเอกชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมและสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นแก่ศูนย์เรียนรู้

๓. การส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี ประธานคณะกรรมการจะส่งเสริมให้ศูนย์เป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยสนับสนุนการจัดอบรม สาธิต และกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่ทันสมัยและเหมาะสมกับพื้นที่

๔. การติดตามและประเมินผล รับผิดชอบในการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด

๕. การเป็นตัวแทนและสื่อสาร เป็นตัวแทนของศูนย์ในการประชุมหรือเวทีต่าง ๆ ทั้งในระดับตำบล อำเภอ หรือจังหวัด รวมถึงเป็นผู้สื่อสารข้อมูลและผลการดำเนินงานของศูนย์สู่หน่วยงานภายนอกและชุมชน

๖. การสนับสนุนการแก้ไขปัญหา เป็นผู้นำในการระดมความคิดเห็นและแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้าเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการแก้ปัญหาย่อยอย่างมีส่วนร่วม

ด้วยบทบาทเหล่านี้ ประธานคณะกรรมการ ศพก. จึงเป็นผู้นำสำคัญที่ขับเคลื่อนการทำงานของศูนย์ให้มีประสิทธิภาพและสร้างผลสัมฤทธิ์ต่อการพัฒนาเกษตรกรรมในพื้นที่อย่างยั่งยืน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน การได้เป็นส่วนหนึ่งของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ทำให้รู้สึกภาคภูมิใจอย่างมาก เพราะได้มีโอกาสร่วมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาการเกษตรในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม ด้วยบทบาทในการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และนวัตกรรมด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรในพื้นที่ สามารถช่วยเพิ่มศักยภาพการผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มรายได้ให้กับพี่น้องเกษตรกร ความภูมิใจนี้เกิดจากการที่เห็นผลลัพธ์ชัดเจนว่าเกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น สามารถปรับปรุงวิธีการทำเกษตรให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืน รวมทั้งการร่วมมือกันของชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่เกษตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นอกจากนี้ การทำงานในฐานะ ศพก. ยังช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเกษตรกรและหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงภาคเอกชน ซึ่งทำให้เกิดเครือข่ายการเรียนรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาการเกษตรในระดับชุมชนและพื้นที่ให้ก้าวหน้าอย่างมั่นคง

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ความเป็นผู้นำในชุมชนทั้งในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนและส่งเสริมความเข้มแข็งของเกษตรกรในพื้นที่อย่างยั่งยืน ในฐานะสมาชิกหรือผู้ดำเนินงานของ ศพก. ได้แสดงบทบาทความเป็นผู้นำโดยการเป็นตัวแทนชุมชนในการประสานงานและสื่อสารระหว่างเกษตรกรกับหน่วยงานราชการ รวมถึงการร่วมวางแผนและกำหนดนโยบายที่ตอบสนองความต้องการจริงของชุมชน ในรูปแบบทางการ ผู้นำจะได้รับการแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ทำหน้าที่ประธานหรือคณะกรรมการ ศพก. ทำหน้าที่นำประชุมวางแผนการทำงาน และติดตามผลการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและสร้างประโยชน์ต่อเกษตรกรในพื้นที่ ส่วนความเป็นผู้นำในรูปแบบไม่เป็นทางการนั้น เกิดจากการได้รับการยอมรับจากชุมชนว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความตั้งใจจริงในการช่วยเหลือเพื่อนเกษตรกร และมีจิตอาสาที่พร้อมจะให้คำปรึกษา แนะนำ หรือเป็นพี่เลี้ยงในกระบวนการเรียนรู้และพัฒนากิจการเกษตร ซึ่งช่วยสร้างความเชื่อมั่นและแรงจูงใจให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนางานเกษตร

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

การเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นหัวใจสำคัญของการเป็นผู้นำและจิตอาสาในชุมชน ในฐานะสมาชิก ศพก. ได้แสดงความเสียสละโดยการทุ่มเทเวลาและแรงกายแรงใจในการทำงานเพื่อพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ แม้จะมีภาระงานส่วนตัวหรือครอบครัว ก็ยังคงให้ความสำคัญกับการช่วยเหลือและสนับสนุนเกษตรกรรายอื่นอย่างต่อเนื่อง การเสียสละนี้ยังสะท้อนผ่านการให้คำปรึกษา แนะนำ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของเกษตรกรโดยไม่หวังผลตอบแทนทางวัตถุ แต่เน้นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับชุมชนโดยรวม รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมอบรม ถ่ายทอดความรู้ และงานส่งเสริมเกษตรต่าง ๆ ที่จัดขึ้นทั้งในและนอกเวลางาน เพื่อยกระดับความรู้และศักยภาพของสมาชิกในชุมชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“ทำงานด้วยความตั้งใจจริง ซื่อสัตย์ และมุ่งมั่น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนและสังคม”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

น.ส.วรัญญา วรณศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่มุ่งเน้นการสอบถามรายละเอียด ความคิดเห็น และประสบการณ์จากผู้ให้ข้อมูลอย่างลึกซึ้งและละเอียด โดยมีจุดประสงค์เพื่อเข้าใจมุมมอง ความรู้สึก และพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูลในบริบทที่เฉพาะเจาะจงลักษณะสำคัญของการสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการสนทนาแบบตัวต่อตัว ใช้คำถามแบบเปิด (Open-ended questions) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ มีความยืดหยุ่นในการตั้งคำถามและสามารถปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ได้ เน้นการขยายความและการเจาะลึกข้อมูลที่สำคัญ

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ปัญหา/อุปสรรค

๑. การรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรหรือผู้เกี่ยวข้องบางครั้งพบว่าได้รับข้อมูลไม่ครบถ้วน หรือขาดความเปิดเผย เนื่องจากเกรงใจหรือกลัวผลกระทบ
๒. เวลาที่จำกัดและภาระงานของผู้เกี่ยวข้องทำให้การนัดหมายและจัดกิจกรรมถอดบทเรียนเป็นไปอย่างยากลำบาก
๓. ขาดทักษะและประสบการณ์ในการวิเคราะห์และถอดบทเรียนของเจ้าหน้าที่หรือผู้นำ ศพก. ทำให้ผลลัพธ์ไม่ละเอียดหรือไม่ครอบคลุม
๔. ข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากร เช่น อุปกรณ์บันทึกเสียง/วิดีโอ หรือสถานที่จัดประชุม ที่ไม่เหมาะสม
๕. การสื่อสารและประสานงานระหว่างหน่วยงานหรือกลุ่มเป้าหมายยังไม่ราบรื่น ส่งผลต่อความต่อเนื่องของกระบวนการถอดบทเรียน

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรมีการจัดอบรมและพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และผู้นำ ศพก. ในด้านการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ และถอดบทเรียนอย่างเป็นระบบ
๒. วางแผนการดำเนินงานล่วงหน้าให้ชัดเจน และจัดตารางเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างเต็มที่
๓. ใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือช่วยในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล เช่น การบันทึกเสียง การใช้แอปพลิเคชันสำรวจความคิดเห็น เพื่อเพิ่มความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูล
๔. ส่งเสริมการสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตรและความไว้วางใจระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เปิดเผยและจริงใจ
๕. เสริมสร้างความร่วมมือและการประสานงานที่ดีระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ และชุมชน เพื่อให้กระบวนการถอดบทเรียนเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ
๖. จัดทำเอกสารและรายงานสรุปผลอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนาต่อไปอย่างยั่งยืน

ภาคผนวก

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ
๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

รูปภาพแสดงแผนที่ตั้ง ศพก.

สแกน QR code google map

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : วิสาหกิจชุมชนมะม่วงนอกฤดูบ้านหนองไฮตำบลโพนเพ็ก อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

สินค้าหลัก : มะม่วง ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล

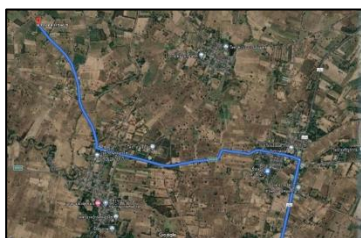
สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 12 ตำบลโพนเพ็ก อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : X : 235752

Y : 1798349

Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายณัฐวุฒิ วังหนองลาด

เบอร์โทรศัพท์ : 088-2642251

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การผลิตมะม่วงนอกฤดู

การนำไปใช้ประโยชน์ : การผลิตมะม่วงเพื่อการค้า / การผลิตมะม่วงนอกฤดู

หลักสูตรการเรียนรู้ :

1. การผลิตมะม่วงนอกฤดู
2. การคัดเกรด คัดคุณภาพมะม่วง
3. การขยายพันธุ์ไม้ผล
4. การแปรรูปผลิตภัณฑ์ : มะม่วงกวน มะม่วงอบแห้ง

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การผลิตมะม่วงนอกฤดู

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การคัดเกรด คัดคุณภาพมะม่วง

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การขยายพันธุ์ไม้ผล

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การแปรรูปผลผลิต : มะม่วงกวน มะม่วงอบแห้ง

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวเทว คำกลอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : 081-0507708

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

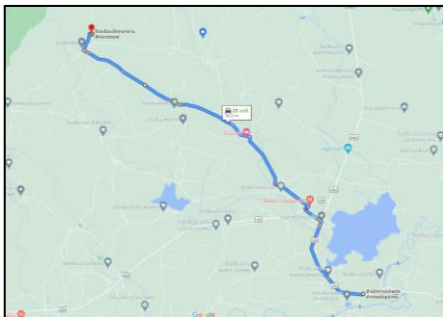
ชื่อศูนย์ : สหกรณ์การเกษตรโคกสูงสามัคคี จำกัด หมู่ที่ 13 ตำบลนางาม อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

สินค้าหลัก : มันสำปะหลัง ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้ด้านสหกรณ์

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 13 ตำบลนางาม อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : X : 225261 Y : 1793954 Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายบุตติ มุลวงษ์

เบอร์โทรศัพท์ : 081-0598697

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : ด้านการรวมกลุ่ม

การนำไปใช้ประโยชน์ : สหกรณ์การเกษตร

หลักสูตรการเรียนรู้ :

1. สหกรณ์การเกษตร (การรวมกลุ่ม)
2. การจัดทำบัญชีครัวเรือน และบัญชีฟาร์ม
3. การปลูกมันสำปะหลังระบบน้ำหยด

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 สหกรณ์การเกษตร (การรวมกลุ่ม)

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การทำบัญชีครัวเรือน และบัญชีฟาร์ม

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การปลูกมันสำปะหลังระบบน้ำหยด

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายศราวุฒิ ดีพรหม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 098-1043476

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านขาม หมู่ที่ 5 ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

สินค้าหลัก : หน่อไม้ฝรั่ง/ปลาสาม/เมล็ดพันธุ์ข้าว

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่

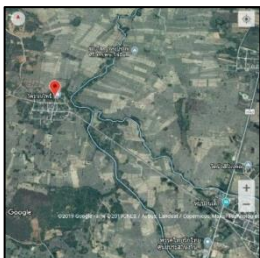
สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 5 ตำบลสวนหม่อน อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : X : 236591

Y : 1789319

Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายสมพร พิมมะสอน

เบอร์โทรศัพท์ : 061-9723573

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การทำเกษตรทฤษฎีใหม่

หลักสูตรการเรียนรู้ :

1. การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง
2. การเลี้ยงปลาและการแปรรูปปลาสาม
3. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
4. การจัดทำบัญชีครัวเรือน และบัญชีฟาร์ม

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การปลูกหน่อไม้ฝรั่ง

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การเลี้ยงปลาและการแปรรูป

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวรณัญญา วรณศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 085-6431253

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : วิชาหกิจชุมชนหม่อนไหมบ้านหวายหลิม หมู่ที่ 10 ตำบลนาข่า อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

สินค้าหลัก : หม่อนไหม ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้ด้านหม่อนไหม

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 10 ตำบลนาข่า อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : X : 229589 Y : 1790638 Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางมาลัยพร แก้วศรีบุตร

เบอร์โทรศัพท์ : 094-0362894

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

การนำไปใช้ประโยชน์ : การปลูกหม่อนเลี้ยงไหม

หลักสูตรการเรียนรู้ :

1. การปลูกหม่อน
2. การเลี้ยงไหม
3. การทอผ้าไหม การทอมัดหมี่
4. การแปรรูปผลิตภัณฑ์ : การผลิตสบู่โปรตีนไหม โลชั่นโปรตีนไหม

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การปลูกหม่อน

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การเลี้ยงไหม

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การทอผ้าไหม การทอมัดหมี่

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การผลิตสบู่โปรตีนไหม โลชั่นโปรตีนไหม

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวพนอศรี ศรีวิโรจน์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : 081-9540630

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอัญญาศิริ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การผลิตมะม่วงนอกฤดูบ้านเหล่าใหญ่ ตำบลนาข่า อำเภอัญญาศิริ จังหวัดขอนแก่น

สินค้าหลัก : มะม่วง ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 14 ตำบลนาข่า อำเภอัญญาศิริ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : X : 228576

Y : 1793439

Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายสมยศ กองกะมุด

เบอร์โทรศัพท์ : 064-5078944

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การผลิตมะม่วงนอกฤดู

การนำไปใช้ประโยชน์ : การผลิตมะม่วงนอกฤดู

หลักสูตรการเรียนรู้ :

1. การผลิตมะม่วงนอกฤดู
2. การขยายพันธุ์ไม้ผล
3. การผลิตสารชีวภัณฑ์

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การผลิตมะม่วงนอกฤดู

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การขยายพันธุ์ไม้ผล

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การผลิตสารชีวภัณฑ์

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวพนอศรี ศรีวิโรจน์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : 081-9540630

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสมบ้านเหล่าใหญ่ อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน

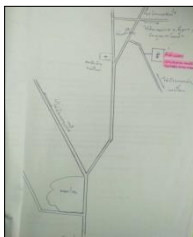
สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 9 ตำบลนาข่า อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : X : 232287

Y : 1792924

Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายสามารถ มงคล

เบอร์โทรศัพท์ : 089 5757449

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่/เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรการเรียนรู้ :

1. การประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่
2. การผลิตมะม่วง
3. การผลิตมะนาว
4. ปศุสัตว์

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การผลิตมะม่วง

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การผลิตมะนาว

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 ปศุสัตว์

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวพนอศรี ศรีวิโรจน์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : 081-9540630

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอัญญาศิริ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนบ้านท่าสวรรค์ อำเภอัญญาศิริ จังหวัดขอนแก่น

สินค้าหลัก : พืชผัก ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 7 ตำบลท่าศาลา อำเภอัญญาศิริ จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : X : 249991 Y : 1795834 Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางสาวน ดิเลศ

เบอร์โทรศัพท์ : 087-2182007

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

การนำไปใช้ประโยชน์ : การจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน

หลักสูตรการเรียนรู้ :

1. การผลิตน้ำหมักชีวภาพ
2. การผลิตสารชีวภัณฑ์
3. การปลูกพืชผักปลอดสารพิษ

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การผลิตน้ำหมักชีวภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การผลิตสารชีวภัณฑ์

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การปลูกพืชผักปลอดสารพิษ

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายศราวุฒิ ดีพรหม นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 094-2566622

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้ไร่นาสวนผสมบ้านนาจานเหนือ อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

สินค้าหลัก : ฝรั่ง, มะกอกน้ำ

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน

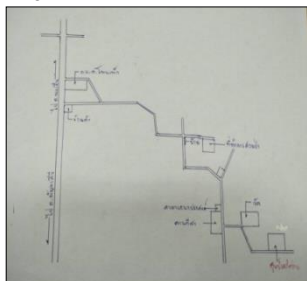
สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 6 ตำบลหนองแปน อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : X : 244456

Y : 1794037

Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายจันทิ สุนทอง

เบอร์โทรศัพท์ :

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

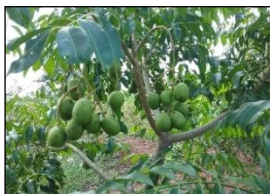
การนำไปใช้ประโยชน์ :

การบริหารจัดการพื้นที่/เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรการเรียนรู้ :

1. การประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่
2. การผลิตไม้ผล
3. การเลี้ยงปลา
4. การขยายพันธุ์ฝรั่ง

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การผลิตไม้ผล

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การเลี้ยงปลา

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การขยายพันธุ์ฝรั่ง

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวกุลธิดา นนมหา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 088-0525247

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

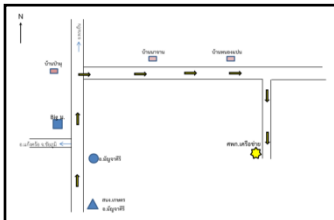
ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านหนองแปน ม.9 ต.หนองแปน อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

สินค้าหลัก: เห็ดขอนขาว, ฝรั่ง, หน่อไม้ฝรั่ง ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 9 ตำบลหนองแปน อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : X : 247721 Y : 1790329 Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายแสวง ด้านเนลา

เบอร์โทรศัพท์ : 061-9678330

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่/เกษตรผสมผสาน

- หลักสูตรการเรียนรู้ :
1. การทำเกษตรแบบผสมผสาน
 2. การเลี้ยงปลา
 3. การเพาะเห็ดขอนขาว
 4. การเลี้ยงสุกร

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การทำเกษตรแบบผสมผสาน

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การเลี้ยงปลา

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การเพาะเห็ดขอนขาว

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวกุลธิดา นนงา นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 088-0525247

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ม.4 ต.คำแคน อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น
 สินค้าหลัก: พืชผัก, ไข่เลี้ยง, กบ **ประเภทศูนย์เครือข่าย** : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง
 สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 4 ตำบลคำแคน อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : X : 234469 Y : 1805842 Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นางทองสุก ทันทา

เบอร์โทรศัพท์ : 085-0053360

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : เศรษฐกิจพอเพียง

การนำไปใช้ประโยชน์ : การจัดสรรพื้นที่ทำกินโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง

หลักสูตรการเรียนรู้ :

1. การประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. การปลูกพืชผัก
3. การปลูกไข่เลี้ยง
4. การเลี้ยงกบในบ่อดิน

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การปลูกพืชผัก

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การปลูกไข่เลี้ยง

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การเลี้ยงกบในบ่อดิน

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวพนอศรี ศรีวิโรจน์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : 081-9540630

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

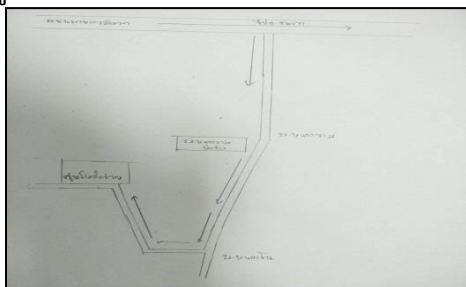
ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่บ้านหนองโน อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

สินค้าหลัก: ไข่เลี้ยง, หม่อน, ฝรั่ง ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน/เกษตรทฤษฎีใหม่

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 5 ตำบลกุดเค้า อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : X : 231732 Y : 1781585 Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายบัวเรียน คามวุฒิ

เบอร์โทรศัพท์ : 098-5756165

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่

หลักสูตรการเรียนรู้ :

1. การประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่
2. การปลูกไข่เลี้ยง และการดูแลรักษา
3. การปลูกฝรั่ง และการดูแลรักษา
4. การปลูกหม่อน

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การปลูกไข่เลี้ยง และการดูแลรักษา

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การปลูกฝรั่ง

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การปลูกหม่อน

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวเทว คำกลอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : 081-0507708

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

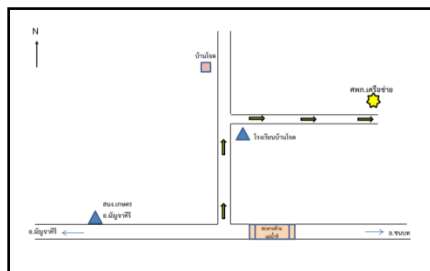
ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านโจด ม.7 ต.กุดเค้า อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

สินค้าหลัก: ข้าว,ข้าวโพดหวาน, พืชผัก, ปลา ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 7 ตำบลกุดเค้า อำเภอัญญาคีรี จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : X : 239675 Y : 1781669 Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายคำพอง โนนพะยอม

เบอร์โทรศัพท์ : 087-4315647

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่/เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรการเรียนรู้ :

1. การปลูกข้าวแบบประณีต
2. การปลูกพืชผัก
3. การปลูกข้าวโพดหวาน
4. การเลี้ยงปลา

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การผลิตข้าว

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การปลูกพืชผัก

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การเลี้ยงปลา

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวทเว คำกลอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : 081-0507708

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอแม่จวนจี้รี จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านหนองหญ้าปล้อง หมู่ที่ 9 ต.โพนเพ็ก อ.แม่จวนจี้รี จ.ขอนแก่น

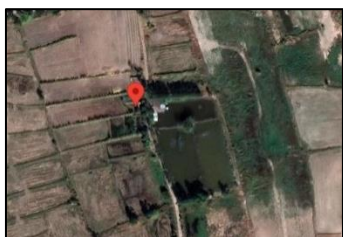
สินค้าหลัก: ผักพื้นบ้าน , หอย, ปู, ปลา

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 9 ตำบลโพนเพ็ก อำเภอแม่จวนจี้รี จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : X : 236738 Y : 1803000 Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายสากล คำโพน

เบอร์โทรศัพท์ : 0812026455

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรผสมผสาน

หลักสูตรการเรียนรู้ :

1. การประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแนวทางเกษตรผสมผสาน
2. การปลูกผักพื้นบ้าน
3. การเลี้ยงปูและหอยเชอรี่
4. การเลี้ยงปลา

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การปลูกผักพื้นบ้าน

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การเลี้ยงปูและหอยเชอรี่

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การเลี้ยงปลา

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวเทวา คำกลอง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์ : 081-0507708

ทำเนียบศูนย์เครือข่าย ศพก. อำเภอแม่จวนจี้รี จังหวัดขอนแก่น

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสานบ้านเหล่ากกหุ้ง ม.7 ต.สวนหม่อน อ.แม่จวนจี้รี จ.ขอนแก่น

สินค้าหลัก: ข้าว หน่อไม้ ผักพื้นบ้าน ปลา

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 7 ตำบลสวนหม่อน อำเภอแม่จวนจี้รี จังหวัดขอนแก่น

พิกัด : X : 238063 Y : 1794142 Zone 48

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์เครือข่าย : นายพลิชฐ์ ถมปัด

เบอร์โทรศัพท์ : 088-8384139

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เครือข่าย : การบริหารจัดการพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : การบริหารจัดการพื้นที่ตามแนวทางเกษตรผสมผสาน

- หลักสูตรการเรียนรู้ :
1. การประกอบอาชีพเกษตรกรรม ตามแนวทางเกษตรผสมผสาน
 2. การปลูกผักพื้นบ้าน
 3. การทำแซนวิชอาหารปลา
 4. การทำน้ำหมักและปุ๋ยหมักชีวภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การทำแซนวิชอาหารปลา

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การทำน้ำหมักชีวภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การทำปุ๋ยหมักชีวภาพ

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : น.ส.วรัญญา วรณศรี นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 085-6431253